

N:o 13.

Af herr **H. L. Rydin**, om beviljande af ett extra anslag å 1,500 kronor till fortsatt utgifvande genom doktor *E. Hildebrand* af svenska riksdagsakter.

Med hänsyn till det intresse, som den svenska Riksdagen vid så många tillfällen visat för den historiska forskningen och de understöd, som Riksdagen låtit komma den samma till del i form af anslag dels åt våra framstående historieskrifvare, dels för utgifvande af historiska arbeten, dels för att underlätta begagnandet af befintlig historisk materiel, hvarom vittnar anslaget för sakregister öfver riksdagshandlingar under vårt nuvarande statsskick, och till utgifvande af offentliga akter, såsom exempel hvarpå kan åberopas det understöd af 4,500 kronor, som under en längre tid lemnats för utgifvandet af Sveriges traktater, i sammanhang hvarmed bör erinras det understöd, som äfven för andra literära och vetenskapliga publikationers ombesörjande blifvit af Riksdagen lemnadt, såsom till utgifvande af tidskriften *Acta Mathematica*, af *Nordisk Familjebok*, anser jag mig böra rigta uppmärksamheten på vigten deraf, att tillfälle beredes för fortsatt och skyndsammare utgifvande af det 1887 påbörjade arbetet »Svenska riksdagsakter jemte andra handlingar, som höra till statsförfattningens historia 1521—1718.» För fortsatt utgifvande af detta arbete fordras, enligt hvad riksarkivarien i sin skrifvelse till Kongl. Maj:t den 30 oktober 1889 anført (jemför bilagan), särskildt understöd utöfver det bland åttonde hufvudtiteln

extra anslag uppförda (19) af 3,000 kronor till utgifvande genom riksarkivet af sådana skrifter och handlingar, som äro af vigt för fäderneslandets historia, derest icke öfriga påbörjade serier af handlingar hörande till Sveriges historia skola till skada för den historiska forskningen afbrytas. Ifrågavarande arbete var ursprungligen ett enskildt företag, i det att Kongl. Maj:t för åtskilliga år sedan beviljade då varande docenterna Montan och Alin ett anslag af 1,500 kronor för utgifvande af första delen. Denna del, rättare I: 1 utgafs 1887 af doktor E. Hildebrand och O. Alin, men arbetets fortsättning öfvertogs derpå af riksarkivet, som utgifvit de följande delarne I: 2 af 27 ark år 1888, och II: 1 af $11\frac{1}{4}$ ark år 1889 utan att man begärde fortsättning af det anslag, som utgick för I: 1. Detta har emellertid jemväl vållat, att riksarkivets vanliga anslag visat sig otillräckligt de senare åren, hvadan riksarkivarien i sin ofvan åberopade skrifvelse hemställt hos Kongl. Maj:t om förslag till Riksdagen om beviljande af särskildt anslag för detta ändamål.

Kongl. Maj:t har icke ansett sig böra för närvarande framställa något förslag härom, antagligen dock icke af det skäl, att Kongl. Maj:t anser anslaget mindre nödigt, utan med hänsyn till erforderlig begränsning af anslagen i allmänhet, helst för riksarkivet blifvit begärddt särskildt anslag till inredningsmateriel i riksarkivets tillbyggnad. Vigten af detta arbetes fortsättning kännes lifligt af hvar och en, som behöfver göra statsrättsliga historiska undersökningar, hvarvid man funnit brist och ofullständighet uti det arbete, till hvilket forskaren står i stor tacksamhetsskuld, nemligen Stiernmans »Riksdagars och mötens beslut», hvadan ock tillvaron af detta arbete snarare ökar än minskar behovet af ett arbete, sådant som förvarande. Hvad som, utöfver vigten af arbetets påskyndade utgifvande i allmänhet, nu fordrar särskild åtgärd för dess främjande är, att det är af stor vigt, att den nu varande utgifvaren, extra ordinarie amanuensen i riksarkivet, lektorn i historia, doktor E. Hildebrand, som, efter hvad riksarkivarien i sin skrifvelse anført, har ledt utgifningen med utmärkt skicklighet och som redan skaffat sig ett namn såsom en framstående historisk skriftställare, får med sin redan samlade erfarenhet tillgodose detta arbetes fortsatta utgifvande, hvilket utgifvande med hänsyn till arbetets stora omfattning kräfver särskilda insigter och uthållighet af en och samma person. Då detta ej kan ske, derest icke anslag beviljas, och då uppskof med anslags beviljande kan till följd af de utaf riksarkivarien anförda omständigheter medföra förlust af doktor Hildebrands ledning af arbetet, så synes det vara af stor vigt, att understöd så snart ske kan beredes.

Till följd häraf får jag föreslå,

att Riksdagen måtte till fortsatt utgifvande genom doktor E. Hildebrand af Svenska riksdagsakter bevilja ett extra anslag af 1,500 kronor.

Upsala den 22 januari 1890.

H. L. Rydin.

Bilaga.

Afskrift af riksarkivariens underdåniga skrifvelse den 30 oktober 1889 i utdrag.

Till följd af Eders Kongl. Majestäts nådiga framställning har Riksdagen för åren 1882—1890 på extra stat årligen anvisat ett belopp af 3,000 kronor till utgifvande genom riksarkivet af sådana skrifter och handlingar, som äro af vigt för fäderneslandets historia. Att den verksamhet, som genom detta anslag främjats, varit till stort gagn för den fosterländska historiska forskningen, derom vittna tillräckligt de urkundsamlingar, hvilkas fortsatta utgifvande af dessa medel bekostats, nemligen konung Gustaf I:s registratur, kyrkoordningar och förslag dertill före 1686, svenska riksrådets protokoll och svenska riksdagsakter jemte andra handlingar som höra till statsförfattningens historia under tidehvarvet 1521—1718. Af dessa serier är den ena, kyrkoordningar m. m., i det närmaste afslutad; men af de öfriga serierna, hvilka äro vida mer omfattande, återstår ännu mycket, af de två sist nämnda serierna det mesta outgifvet. Det är naturligt, att ett så omfattande arbete af denna art endast långsamt kan fortskrida, men visst är, att det kunde ej obetydligt påskyndas, ifall ett större anslag funnes att tillgå. Så har till exempel under innevarande höst arbetet måst helt och hållet hvila af brist på medel. På grund af ofvan nämnda urkundsamlingars stora omfattning samt deras vikt och betydelse både för den historiska forskningen och ur allmänt nationell synpunkt vore det högst önskvärdt, att riksarkivet blefve satt i tillfälle att genom förhöjdt anslag i någon mån påskynda deras utgifvande. Ett sådant påskyndadt utgifningsarbete behöfde icke i någon synnerlig grad taga i anspråk de ordinarie tjänstemännens för

andra arbeten företrädesvis afsedda tid, enär större delen deraf är anförtrodd åt arkivets extra ordinarie tjänstemän. En af dessa, lektorn vid härvarande högre realläroverk Emil Hildebrand, hvilken hittills ledt utgifningen af Svenska riksdagsakter och fullgjort detta uppdrag med utmärkt skicklighet, blifver inom kort i följd af realläroverkets flyttning till en aflägsen del af hufvudstaden nödgad att afbryta eller åtminstone inskränka sin verksamhet vid riksarkivet, såvida han icke genom särskilda åtgärder sättes i tillfälle att fortsätta densamma. Då jag anser lektor Hildebrand omistlig för den viktiga publikation, som varit honom anförtrodd, och då denna publikation både är den mest omfattande och den, som kräfver den drygaste tryckningskostnaden, så får jag, då jag nu i underdånighet föreslår en förhöjning af anslaget till historiska handlingars utgifvande, tillika underdånigst hemställa, att denna förhöjning måtte beviljas på det sätt, att Eders Kongl. Maj:t dels täcktes af Riksdagen äska ett anslag af 1,500 kronor till fortsatt och påskyndadt utgifvande af Svenska riksdagsakter, dels ock täcktes af tillgängliga medel anvisa ett belopp af 1,500 kronor för att sätta lektor Hildebrand i tillfälle att genom vikaries aflönande mera odeladt egna sig åt fortsatt utgifning af Svenska riksdagsakter.

På grund af hvad jag nu anfört, får jag alltså underdånigst hemställa det täcktes Eders Kongl. Maj:t i näder föreslå Riksdagen att vid nästkommande statsreglering bevilja:

3) På extra stat till utgifvande af sådana skrifter och handlingar, som äro af vigt för fäderneslandets historia, 3,000 kronor.

4) På extra stat till fortsatt utgifvande af Svenska riksdagsakter genom lektor Hildebrand 1,500 kronor.

Stockholm den 30 oktober 1889.

C. T. Odhner.
